

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

NOVA NEMŠKA VLADA BREZ SOCIALNIH DEMOKRATOV

Mandat za sestavo nove vlade bo Hindenburg poveril voditelju centra ma dr. Brüningu — Vlada bo sestavljena iz meščanskih strank

Berlin, 28. marca. Ker se stranke nemškega državnega zbora niso mogle na včerajšnji seji parlamenta sporazumeti o finančnem programu vlade, je državni kancelar dr. Müller snoči po seji kabineta podal ostavko celokupne vlade predsedniku Hindenburgu.

Berlin, 28. marca. Državni predsednik Hindenburg bo jutri dopoldne sprejel predsednika centrumove frakcije dr. Brüninga ter mu poveril mandat za sestavo nove nemške državne vlade. V novi vladi socialni demokrati ne bodo zastopani. Vlada dr. Brüninga bo sestavljena iz meščanske srede. V političnih krogih obstaja vtis, da so se že pričela pogajanja z mnogimi stran-

kami, ki pridejo v poštev pri sestavi nove vlade. Splošno pa se ne polagajo v novo kombinacijo prevelika upanja. V političnih krogih računajo s tem, da bo nova vlada sestavljena že jutri dopoldne. Podrobnosti so še odvisne od razgovora, ki ga bo imel predsednik Hindenburg jutri dopoldne z dr. Brüningom.

Listi, ki razpravljajo o krizi nemške vlade, pišejo splošno, da bo postal predsednik nove vlade dr. Brüning. List »Germania« se odločno zavzema za to, da naj bi se na vsej črti uvedla po predsedniku Hindenburgu državna politika in sicer ne samo v novi vladi, temveč tudi v parlamentu, če pa bi bi-

lo potrebno, tudi proti parlamentu. »Deutsche Tageszeitung« piše kot možni rešitvi nastale krize o osnovanju Hindenburgove vlade. Politični in stvarni razlogi govore za to, da se državna vlada končno oprosti od škodljivih notranjepolitičnih vplivov, ki se kažejo med strankami v parlamentu. »Vorwärts« piše, da se socialni demokrati še niso končno odločili za vstop v opozicijo. Obenem pravi, da je vlada brez socialnih demokratov komaj mogoča. »Lokalanzeiger« se bavi s stališčem nemških nacionalcev ter pravi, da bi bilo sodelovanje nemških nacionalcev pri izvajanju finančnega programa, kakor ga predlaga dr. Brüning, gotovo dosegljivo.

Razorožitvena pogodba brez obveznosti

Odločitev o problemih londonske pomorske razorožitvene konference bo padla v ponedeljek

London, 28. marca. Dejstvo, da so se pogajanja na londonski razorožitveni konferenci gibala mnogo bolj na političnem kakor na tehničnem polju, je dovelo do tega, da je bil včeraj izvoljen poseben odbor, ki bo proučeval samo politično stran razorožitvene problema, tako da se bo mogla konferenca v večji meri baviti s tehničnimi vprašanji. Politični odbor bo predvsem skušal najti primerno formulo, ki bi naj izpolnjevala varnostne zahteve Francije, ne da bi pri tem ostalim državam nalagala kakve vojaške obveznosti. Razorožitveni pakt, ki bi se naj sklenil med vse-

mi petimi državami, ki se udeležujejo konference, naj bi bil v okvirju pakta Društva narodov, vendar pa naj bi predstavljal mnogo več kakor samo fakultativni pakt, toda v nobenem primeru ne sme imeti značaj neke vojaške zveze na morju. V angleških in francoskih krogih gledajo zopet z večjim optimizmom na rezultat konference in upajo, da bo končno vendarle prišlo vsaj do delnega sporazuma in uspeha, tako da se konferenca ne bo razšla povsem praznih rok. Prihodnja plenarna seja, na kateri bo najbrže že padla odločitev o vseh teh problemih, se bo vršila v ponedeljek.

Konferenca o vzhodnih reparacijah

Zaradi nastalih težkoč je sklicana plenarna seja zastopnikov vseh interesiranih vlad

Pariz, 28. marca. Kakor znano, so pogajanja pariškega redakcijskega komiteja, ki naj končno javno izdela besedilo o Madžarsko v Haagu sklenjenega dogovora, prišla na mrtvo točko. Vzrok za to so bile težkoče, ki jih je povzročila madžarska delegacija. Pariški redakcijski komitej je imel samo redakcijske pravice ter zaradi tega ni mogel odstraniti nastalih težkoč. Zato so angleška, francoska in italijanska vlada sklenile, sklicati konferenco interesiranih

vlad, ki naj bi rešila posamezne sporne točke. V glavnem gre za definitivno likvidacijo optantskega vprašanja. Konferenca zastopnikov vlad se bo sestala v Parizu v ponedeljek. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš bo zato v soboto odpotoval v Pariz.

Pariz, 28. marca. AA. Komisija za vzhodne reparacije je odredila plenarno sejo za 31. t. m. pod predsedstvom Louchetja.

Silna zima v Ameriki

V Chicagu ustavljen ves promet — Mraz je prignal v predmestne okraje zveri

New York, 28. marca. Kljub pomladi je zavladoval v Zedinjenih državah neobičajno mrzlo vreme. Zaradi mraza je obolelo veliko ljudi na influenco. Na zapadu Zedinjenih držav je zapadlo mnogo snega. Zmrznilo je 11 oseb. V Chicagu je divjal najhujši snežni vihar, kar jih beleži zgodovina. Razsajal je nepretrgoma 44 ur z velikansko silo. Ulice so bile popolnoma zametane in je bil ustavljen ves promet. Edinoletni vlaki z nadvozom so v zmanjšani meri vršili svojo službo.

Več ljudi je zmrznilo. Huda zima je prignala v mesto tudi zveri, ki so povzročile v več predmestnih krajih veliko paniko. Ljudje so trdili, da so pridli volkovi. V mnogih krajih alarmirana policija je ugotovila, da je prišla v mesto zverjad iskat si hrane. Mesto izgleda kakor izumrlo in povsod leže ogromni kupi snega. Vihar je divjal z 50 miljami hitrosti na uto in se bliža New Yorku.

Stalin ubit?

Dunaj, 28. marca. »Der Tag« poroča iz Varšave, da so tam razširjene doslej še nepotrjene vesti, da je bil Stalin ubit. Ustrelil ga je neki vojak, ki je bil na straži pred Kremijem v trenutku, ko je Stalin zapuščal poslopje Iz Rige so iskali zveze z Moskvo, vendar pa jim je bilo sporočeno, da so vse zveze prekinjene. Po drugi verziji je bil na Stalina izvršen atentat.

Dijaški izgređi v Rumuniji

Bukarešta, 28. marca. V Arađu so se včeraj zopet vršile demonstracije dijakov in sicer tokrat proti komunistom. Po zborovanju so dijaki korakali po cestah. Orožništvo jih je hotelo razgnati, dijaki pa so se uprli. Prišlo je do spopadov in je bilo nekaj dijakov ranjenih, več pa aretiranih.

Fašizem v italijanskem šolstvu

Rim, 28. marca. AA. Snoči je bila pod predsedstvom predsednika vlade peta seja marčnega zasedanja velikega fašističnega sveta. Nadaljevala se je podrobna razprava o vprašanju, kako prekrasiti šolo s fašističnim duhom. Svet je sklenil zboljšati organizacijo univerzitetnih fašističnih skupin. Izdal bo poseben proglas na vse visokošolske fašiste, naj se z vsemi silami posvete šoli ter sodelujejo pri zgradbi nove kulturne dobe, ker je fašizem ne samo akcija, temveč tudi misel in nauk.

Velik požar na Japon-skem

Tokio, 28. marca. AA. V mestu Komatsu-machi, ki leži v severozapadni Japoniji, je požar uničil 70 zgradb. Plameni so upepelili policijski komisariat, šole in mestno hišo. Škoda znaša 100.000 šterlingov. En ognjegasec je bil ubit, 3 so bili težko poškodovani, ker se je prevrnila gasilna naprava.

Banski sveti

Beograd, 28. marca. Današnje »Službene Novine« objavljajo izpemembo zakona o bankni upravi, nanašajočo se na banske svete. Po tem zakonu bo v vsej državi 522 banskih svetnikov in sicer jih bo imela dravska banovina 39, savska 104, vrbaska 32, primorska 23, drinska 63, zetska 46, dunavska 84, moravska 53 in vardarska 69. V banškem svetu dravske banovine bo 28 zastopnikov srezov in 11 zastopnikov mest (Ljubljana 4, Maribor 3, Celje 1, Ptuj 1, Kočevje 1).

Češkoslovaška zahvala

Beograd, 28. marca. AA. Odpravnik poslova češkoslovaške republike dr. Vokač je bil snoči ob 18.30 sprejet v avdienci od Nj. Vel. kralja, ki mu je izročil lastnoročno pismo češkoslovaškega predsednika Masaryka. Obenem je sporočil Nj. Vel. kralju po naročilu predsednika Masaryka in češkoslovaške vlade, da so proslave v Jugoslaviji o priliki 80letnice predsednika Masaryka pustile globok vtis v narodu in češkoslovaški vladi. Češkoslovaška republika in njen narod ne bosta nikdar pozabila teh manifestacij ter se zahvaljujeta jugoslovenskemu narodu za nje. Ohranila bosta spomin na te manifestacije kot najboljši in najvidnejši znak bratstva obeh narodov.

Afera generala Kutjepova

Pariz, 28. marca. »Matin« poroča, da so oblasti, ki preiskujejo afero generala Kutjepova, izsledile tri nove priče, ki so opazovale, kako so 26. januarja vkrcali ujetega generala Kutjepova na neki parnik ob normandski obali. Na podlagi izpovedi teh prič so tudi oblasti prišle do prepričanja, da so Kutjepova odvedli agenti GPU.

Čiščenje v ruskih poslaništvih

London, 28. marca. »Matin« poroča, da je prispela v London tričlanska komisija GPU, ki ima nalogo očistiti osebe sovjetskega zastopstva v Londonu vseh nezanesljivih elementov. Kot prva žrtev je bil odstranjen neki Roisman, ki je šele nedavno prispel iz Moskve v enaki misliji in zaradi katerega je pobegnil svetnik pariškega sovjetskega poslaništva Besedovski.

Upor v ameriški jetnišnici

Jefferson City, 28. marca. V tukajšnjih zaporih se je uprlo 500 kaznjencev, ki zahtevajo boljše hrano in boljše postopanje. Na pomoč so morali poklicati narodno milico, ki je v hudi borbi premagala ujetnike. V borbi so sodelovali tudi jetniški pazniki, ki so metali bombe za solženje. Ranjenih in ubitih je bilo več kaznjencev. Guverner poroča, da so jetniki hoteli zažgati delavnice in potem pobegniti.

Potres na Liparskih otokih

Rim, 28. marca. »Popolo di Roma« javlja, da je tudi skupina otokov, ki leži v bližini Liparskih otokov, trpela zaradi zadnjega potresa. Tudi tukaj je bilo mnogo hiš tako poškodovanih, da ni več mogoče stanovati v njih.

Messina, 28. marca. AA. Potresi na Liparskem otočju so povzročili ogromno škodo. Skoro vsa mesta in kraji na tej otokih so bili težko poškodovani. Državni podtajnik za javne gradnje Leoni je odpotoval na Liparske otoke na torpedovki »Sirtori«. Mnogo ljudi je brez krova.

Pomen kvarnerske svobodne cone

Ali more proglasitev reške svobodne luke škodovati jugoslovanskim gospodarskim interesom?

Zagreb, 28. marca. »Novosti« poročajo iz Beograda: Tukajšnji gospodarski krogi so glede na proglasitev Reke in njene okolice oziroma dela kvarnerske obale za svobodno cono mnenja, da ne bo imela nobenega posebnega vpliva na zboljšanje razmer v dotičnih krajih ter posledic za našo kvarnersko obalo. Gospodarski krogi motivirajo to svoje naziranje z več pozitivnimi dejstvi. Tako naglašajo, da se sploh ne more govoriti o kakem zboljšanju razmer na Reki, v kolikor se to tiče velike trgovine in velikega pomorskega prometa in niti ne glede na zmanjšanje sedanjega velikega prometa v sušaki luki. Tudi doslej mi nismo izkoriščali bazena Thon de Revel v reški luki in zato reški luki ničesar ne bomo mogli nuditi, čeprav je bilo verjetno oziroma nameravano, da se po zaključitvi trgovinskih pogodb med Jugoslavijo in Španijo, privede del izvoza jugoslovenskega lesa preko reške luke. Ta izvoz je šel in bo šel kakor doslej preko naših jadranskih luk Dubrovnik, Splita, Šibenika in dober del preko Sušaka. Niti v drugih razmerah se glede na izvoz in uvoz ne more pričakovati po mnenju naših gospodarskih krogov, da bi reška luka kaj pridobila. Uvoz gotovih predmetov iz Španije, ki prihajajo po zaključitvi trgovinske pogodbe, gre že direktno preko naših luk in se večinoma vrši z ladjami pod našimi zastavami. Tako so se na primer na našem trgu že pojavile nekatere vrste južnega sadja španske provenienice v večji količini, zlasti oranže. Gospodarski krogi smatrajo, da Reka s proglasitvijo svobodne

cone ne bo mnogo pridobila, pač pa more pridobiti nekoliko istrska obala, zlasti pa kopališča, ki spadajo v to cono, ker bodo imela cenejša živila in bodo mogla zato vzdrževati nizke cene. To se tiče predvsem živila za prvo potrebo, kakor lesa, sladkorja, kruha, moke, zelenjave itd. O kakem večjem napredku in večji podjetnosti na Reki in svobodni kvarnerski coni pa po mnenju gospodarskih krogov ne more biti govora. Zato smatrajo, da bi bi pogrešno, ako bi na naši strani odgovorili na proglasitev reške svobodne cone s proglasitvijo svobodne cone na Sušaku. Sušak je že poslednje dni dokazal, da v sedanjih razmerah izredno napreduje in se razvija ter je njegova luka vedno prenapolnjena. Nadalje smatrajo gospodarski krogi, da je obnova dela ladjedelnice v Kraljevici zelo velikega pomena in da bo prinesla zboljšanje razmer na našem Jadranu ne samo v splošnem gospodarskem pogledu, temveč tudi v socialnem glede na brezposelnost, ker bo mogla zaposliti one delavce profesionalce, ki so se morali zaradi pomanjkanja svojega posla doslej lotiti vsakega drugega dela. Nekateri gospodarski krogi dopuščajo možnost izjeme za Kastav in njegovo okolico, ki bi se proglasila za svobodno cono, da bi se tamošnjemu prebivalstvu omogočilo čim znosljivejše in cenejše življenje. Ako pa se upošteva vse navedeno, se more reči, da ne bo nobenih izprememb na naši obali zaradi proglasitve reške svobodne cone in da nam ni treba pričakovati znatnejšega zboljšanja življenjskih razmer na Reki in v njenem področju.

Važna novost v poštnem prometu

Z odlokom ministra za pošte se uvedejo mednarodne denarne nakaznice in takozvane odkupne pošiljke

Beograd, 28. marca. AA. Počenši s 1. aprilom t. l. se pri naših poštah uvedejo uradne poštne denarne nakaznice in odkupne doplačilne priporočene pošiljke v mednarodnem prometu. Od tega dne bo ta služba uvedena samo v prometu med našo državo in Francijo, Nemčijo, Avstrijo in Češkoslovaško, postopoma pa se bo v kratkem razširila tudi na ostale evropske države.

Na posamezno denarno nakaznico se more plačati največ 3000 Din in sicer za Francijo v francoskih frankih, za Nemčijo v nemških markah, za Avstrijo v avstrijskih šilingih in za Češkoslovaško v češkoslovaških kronah. Za te države bo vrednost denarnih nakaznic izražena v dinarjih. Pri vplačevanju denarnih nakaznic tujih valut se bo računalo po dnevnem tečaju beograjske borze s agiom enega odstotka. Nakazniška pristojbina bo do 100 Din 3 Din, do 200 Din 3.50, 300 do 400 Din 4.50, 400 do 500 Din 5.— Din, za vsakih nadaljnjih 100 Din do najvišjega iznosa 3000 Din po 1.50 Din.

Na odkupni priporočeni pošiljki, ki se pošlje v inozemstvo, mora biti na gornjem delu naslovne strani vidno označena v francoščini beseda odkupnina in iznos odkupnine v besedah in številkah. Na zadnji strani pošiljke mora pošiljatelj napisati v latinici svoje ime in natančen naslov. Iznos odkupnine tako na pošiljki, kakor na denarni nakaznici, ki jo pošiljatelj izpolni, se mora označiti v dinarjih. Za odkupnino paketov se bodo uporabljale posebne spremnice z denarno nakaznico z iznosom odkupnine in za te vrste pošilk mora pošiljatelj označiti na določenem mestu spremnice odkupnino v dinarjih. Pri sprejemanju teh pošilk bo pošta računala razen rednih pristojbin za teži in priporoko kakor pri paketih po teži in vrednosti takso 4 Din ter vrhu tega nakazniško pristojbino enega odstotka, do 100

Din 50 par, od 100 do 200 Din 1 Din, od 200 do 300 Din 1.50 Din, od 300 do 400 Din 2 Din, od 400 do 500 Din 2.50 Din itd.

Upokojitve v železniški službi

Beograd, 28. marca. Z odlokom prometnega ministrstva so vpokojeni v področju ljubljanske železniške direkcije: Peter Mozetič, Josip Gerbinc, Andrej Finc, Herman Lenarčič, Josip Benedik, Alojzij Černak, Josip Kovač, Avgust Grad, Anton Brvar, Josip Selinšek, Jože Elersček, Josip Zitter-schlager, Martin Vidmajer, Fran Taklan, Martin Akicki, Jakob Terček, Adolf Senjor, Peter Toplak, Ferdinand Smolšek in Josip Grabner.

Italijanski poljedelski minister na Dunaju

Dunaj, 28. marca. AA. Iz Budimpešte je prispel italijanski minister Acerbo. Po svojem prihodu je obiskal avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schobra.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Derive: Amsterdam 22.72, Berlin 13.50 do 13.53 (13.515), Bruselj 7.8987, Budimpešta 9.8877, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 796.31—799.31 (797.81), Londona 275.44, New York 56.505, Pariz 221.62, Praga 167.39—168.19 (167.79), Trst 296.77.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 28. marca. Beograd 9.1275. — Pariz 20.2225. — London 25.1325. — New York 516.55. — Bruselj 72.075. — Milan 27.08. — Madrid 64.25. — Berlin 123.30. — Dunaj 72.80. — Sofija 3.745. — Praga 15.31. — Varšava 57.95. — Budimpešta 90.225. — Bukarešta 3.07.

PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

Dnevne vesti

— **Jugoslovensko odlikovanje čeških vojsk.** Naš poslanik v Pragi dr. Angelinovič je posetil v sredo dopoldne v spremstvu legatskega svetnika Lazareviča češkoslovaškega ministrskega predsednika Udržala in mu izročil red Belega Orla I. stopnje, s katerim ga je odlikoval kralj Aleksander. Potem sta odšla dr. Angelinovič in Lazarevič s poslaništvu dr. Krofci in mu izročila red Sv. Save I. stopnje.

— **Ugodne posledice letošnje mize zime** se kažejo že na vseh koncih in krajih, zlasti pa v lovskih. Od medveda, srnjaka, doji do dolgouha, verice itd., pa do raznih vrst pernatih divjadi, se pojavlja vsepovsod številni mlad, krepak zarod, ki se ga veselita lovec in lahek. Veseli se ga pa tudi divji lovec, ki dela tudi že svoj račun. Ko se prične jeseni lovska sezona, bo pa prišel tudi marsikak lovec na svoj račun, kar mu je glede na razmeroma visoke najemnine občinskih lovov tudi privlačno.

— **Malj poštni paketi.** Po mednarodni poštni konvenciji, ki stopi v veljavo 1. julija, bo uvedena na naših poštah nova kategorija pismonosnih pošilk, nazvanih »malj paketi«. To so nezapečateni paketi brez označene vrednosti, ki tehtajo največ 1 kg in v katerih so predmeti prodajne vrednosti, izjemni dragocenosti. Paketi bodo lahko 45 cm dolgi, 20 cm široki in 10 centimetrov visoki. Takša za te pošiljke bo znašala Din 1.50 za vsake 50 gr, minimalna takša pa 6 Din.

— **Dopolnilni tečaj za že izvežbane avtogenske varilce.** Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi v Kvarnu Tehniške srednje šole v Ljubljani od 7. do 12. aprila poseben avtogenski tečaj za dopolnjevanje že izvežbanih varilcev. Večalo se bo v varjenju na desno, levo, naprej in navpično nad glavo, zvarni šiv kot konstrukcijski element pri železu, mesingu, bakru, aluminiju in njegovih zlitinah, kalkulacija in rentabilnost. Ta tečaj je velike važnosti za mojstre in pomočnike strojne, ključavničarske, avtomehaniške, kovaške in instalcijske stroke, jako važen pa je tudi za industrijska podjetja, ki imajo kovinarske delavnice, v katerih je potrebno varjenje zaradi novih del ali popravil. Pozivamo, da se zainteresirani nemudoma javijo, najkasneje do 4. aprila t. l., ker je še nekaj prostih mest. Pristopnina za mojstre in poslovalce 150 dinarjev, za pomočnike 100 Din. Obenem opozarjamo, da prevzamejo brezplačno pri povračilu materialnih stroškov v popravilo nekaj kompromitiranih, popravil predmetov iz železa, bakra, medij in aluminija. Predmete je dostaviti dopoldne v Kvarno Tehniške srednje šole v Ljubljani.

— **Uredba o povračilu potnih stroškov civilnim državnim uradnikom.** Službene Novine št. 69 z dne 26. t. m. objavljajo uredbo o povračilu potnih stroškov civilnim državnim uradnikom.

— **Svitarji v Dalmaciji.** Priljudni teden prišle v Split večja skupina Svitarjev pod vodstvom vseučiliškega profesorja Veterice. Svitarji se pripelejo v nedeljo v Zagreb, od koder odpotujejo na Sušak in ob dalmatinski obali do Kotora. V Splitu ostanejo en dan.

— **Spretnost našega letalca.** Včeraj dopoldne se je dvignil z letalom v zrak komandant pilotske šole VII. polka major N. kola Obuljen in krogli deli časa nad Mostarjem. Nenadoma je letalo brez sledu izginilo. Ker majorja le ni bilo nazaj, so bili zani v skrbeh. Kmalu so se dvignili v zrak še trije aparati, letalci so šli iskati pogojenega tovariša. Opazili so majorjevo letalo nad Veležem in videli, da je precel poškodovano. Letalci so vsak hipo pričakovali katastrofo, toda spretnemu letalcu se je posrečilo pristati na skrajno strmem in nevarnem terenu vrh Veleža, ne da bi se letalo pokodovalo.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo po megli večina jasno. Včeraj je bilo še po vseh krajih naše države oblačno in deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 16, v Splitu 15, v Zagrebu 14, v Mariboru in Sarajevu 13, v Ljubljani 12, v Beogradu 13 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765.3 mm, temperatura je znašala 1.4.

— **Ali bo, ali ne bo?** V nedeljo ob 16.45 je mraz in kaže dež in sneg. Ta - le - za-krivljeni sušev rep ga zna res prinesiti, namreč sneg ali pa oboje. V torek nas pa utegne potegniti še prvi april.

— **Smrtina kosa med ameriški Slovenci.** 17. februarja je v kraju Valkey, država Washington, preminul v visoki starosti 87 let Andrej Petercel, po domače Sekov oče. Pokopini je bil doma iz vasi Zgornje Laze, fara Gorje pri Beldu. V Ameriki je bival 52 let. Zapustil je osem otrok. — V istem kraju je umrla rodbina Tomše 14letna hčerka Mara.

— **Smrtina kosa.** Včeraj zvečer je umrla na Kodeljevem posestniku g. Terezija Plečko, roki Svetek. Njane zemlske ostanke prepeljejo jutri popoldne v Dev. Mar. v Polje, kjer jih polože v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. Blag! I spomin! Teško prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— **Strilnin namesto aspirina.** O usodopolni pomoči poročajo iz Beledrke. Zena tamosnjega gozdarja Milana Miloševića je imela hud glavobol in pomotoma je namesto aspirina zaužila strilnin, ki ga je imel gozdar doma za pokončevanje škodljivih divjadi. Nesrečnica se je začela krmu in strahovitih mukah zvijati. Mož je odšel po zdravnika, toda vsaka pomoč je bila zaman. Nesrečna žena je v grozljivih mukah umrla.

— **Ljubavna tragedija.** V malem banškem selu Mohu se je t. dni odigrala grozna ljubavna tragedija. Mlada in lepa Pava Venčakov se je nedavno ločila od moža. Vanjo se je blazno zaljubljen mizarški pomočnik Božidar Mišković, s katerim se je Pava deli časa prav dobro razumela. Toda Venčakova je bila zelo nestanovitna ženska.

Kmalu se je ljubčka naveličala in začela je razmerje z drugim. Mišković je o tem zvedel šele t. dni. Ves razburjen je prišel v torek dopoldne domov in se začel v ljubico prepirati. Ker mu je ugovarjala in hotela zapustiti hišo, je v razburjenosti potegnil iz žepa samokres in jo ustrelil. Nato je napisal posklovnico pismo ter izvršil samomor. Neki pastir je našel oba mrtva.

— **Zagonečen umor.** V Divaču so t. dni našli posestnika in vinogradnika Filipa Nedica iz Binkule mrtvega v zidnici njegovega vinograda. Odšel je pred dnevi v vinograd, da pripravi vse potrebno za pomladna dela, ker ga pa le ni bilo nazaj, ga je šel sin iskat. Našel ga je smrtinonevarno ranjenega na podstrešju zidnice. Med prevozom domov je mož umrl. Sin je obvestil orožnike. Sodna komisija je ugotovila, da je bil Nedec udarjen s topim predmetom.

— **Znatio znižana kazen.** Novosadski gostilničar Pavel Bence je bil lani v avgustu po zakonu o zaščiti države obsojen na osem mesecev ječe. Vzklikajo sodišče mu je kazen znižalo na 10 let, t. dni pa je bila izrečena končno veljavna obsodba. Kasacijsko sodišče mu je kazen znižalo od 20 na 2 leti težke ječe.

— **Mater zadelja kap, ko je zvedela za sinovo smrt.** T. dni je skočil v Neretvo Mehmed Šeša, katerega so oblasti zasledovale zaradi nekega zločina. Ko so njegovo mater, ki je bila istega dne na obisku pri hčeri v Ljubljani, obvestili o sinovi smrti, jo je zadelja kap.

— **Poskušeni samomor Slovenke v Osljaku.** V sredo zvečer je neki pasant obvestil stražnika na Kralja Petra trgu v Osljaku, da beži neko dedke proti Dravi in da hoče najbrž skočiti v vodo. Stranik je takoj tekel za njo in posrečilo se mu je dohiti jo tik pred obalo. Odvedel jo je na stražnico, kjer je izpovedala, da se piše Ana Kraljčič, doma iz Maribora. Hotela je najprej piti lizol, pa jo je nekdo zmotil. Zato je stekla proti Dravi. Vzrok poskušene samomora sta brezposelnost in beda.

— **Detomori v Osljaku.** V Osljaku je bil t. dni odkrit detomori, ki ga je izvršila 20letna prepadarica Milena L. Dekle je imelo ljubavno razmerje z nekim fantom, kar ni ostalo brez posledic. Rodila je otroka, toda fant jo je pustil na cedilu. V obupu je sklenila odkriti se otroka. Neboženčica je zadavila in truplo zakopala. Zločin pa je prišel na dan. Mileno so aretirali in je dejanje priznala. Ker je bila zelo slaba in ker se ji je začelo mešati, so jo prepeljali v bolnico.

Iz Ljubljane

— **Iz V varstvo mestnih nasadov.** V Ljubljani imamo, po dolgem času, zopet »Društvo za varstvo živali« in menda tudi zopet trpinčenje živali. Zdal bi pa kazalo ustanoviti še Društvo za varstvo — javnih nasadov, t. i. proti — vandalizmu. Zdal, v prvih solničnih pomladanskih dneh že vse zeleni in pogajajo; od trave in grmovja do vsakovrstnega drevesja. Toda če greš popoldne mimo Ambroževega trga, okrog Tabora ali tivolskega parka, vidiš, kako se presika in prespota šolska dečad pola po grmičevju, skače po terasah in se obesa s celim životom na tanke, šibke veje mladih dreves, ki ne prenese teže, pa se kajpak lomijo in suše! Škoda tpi potem mestna občina in tudi splošnost. Ta vandalizem v našem mestu je pojav povojne podivjanosti naše mladosti, ki dela občini škodo, mesto da bi telovadila. Dolžnost staršev in šole je, poučiti mladino, da je tako početje nedopustno.

— **Iz Kopalnice v Mednem in na Ježici.** Na Ježici, kakih 200 korakov nižje doli od železniškega mostu, gradi posestnik g. Štirnovo kopalnico. Ob desnem savskem bregu je postavil do zdaj dva objekta s kabinami, kjer bo prostora za enkrat za 160 oseb. Gospod Štirn je podjeten mož in — praktičen tudi. V Mednem ima pa mestna občina svoje kopalnice, drugo pa na Ljubljani. Ideja za drago in omejeno kopalnico v Mednem je bila že splošna zgrešena, to se je pokazalo tudi v praksi. Zdal bodo Ljubljaničani poleg kar dli na Posavje, se bodo ceno spreodili, udobno kopalni se vračali po hladnem peš ali pa v avtobusom, odnosno vlakom domov. Posledica Štirnovi akcije bo — prazno mestno kopalnico v Mednem.

— **Iz Javna strasti.** Na vogalu šentpeterskega parka in ob dveh prometnih cestah je javno strastišče, ki je od ranega jutra do pozne noči obiskovano in uporabljano. Dasi bi moralo biti tudi to strastišče iz higijenič. in varnostnih ozirov primerno razsvetljeno, ne gori tu že par let nobena žarilca, pa bi napeljava stala samo malo žice in — dobre volje.

— **Iz Operna in koncertna pevka Pava Lovšotova nastopi v Ljubljani v petek dne 4. aprila.** Ta večer priredi naša najodličnejša pevka samostojen koncert v Filharmonični dvorani. Njen koncertni spored je sestavljen iz solo — spevov, katere so napisali najrazličnejši mojstri, del koncerta pa je posvečena tudi prelepi slovaški narodni pesmi, katero je za koncert napisal slavni Vitezslav Novak. Predprodaža vstopnic je v Matični knjigarni.

— **Iz V izložbi trdke Elita v Prešernovi ulici** so razstavljena tri darila: diploma, ki jo je poklonil zbor Ljubljanskega Zvona svojemu pevovodji Zorku Prelovcu na slavnostnem koncertu 24. t. m., srebrni venec, darilo združenih ljubljanskih zborov Ljubljanskemu Zvonu in sviten trak, darilo pevskega zbora mariborske Glasbene Matice zastavi Ljubli. Zvona in slika društvenega zbora po ponedeljkovem koncertu v Umonu.

— **Iz Redni občni zbor Umetniške Matice** bo vršil v soboto 5. aprila ob 20. uri v Delavski zbornici z občinskim dnevnim redom.

— **Iz Pevske društvo Ljubljanski Zvon.** V ponedeljek zvečer sestane vsega zbora.

— **Iz Predavanje o modernem perutinarstvu in izlet na perutninsko farmo ter umetno valilnico v ljubljanski okolici.** Javno predavanje bo jutri ob 7. zvečer v učilnici Gospodinske šole na Mladiki, pritičje (zadaj za licejskim poslopjem). Predava g. dipl. agr. A. Jamnik. Vstop vsakomur prost. V nedeljo se bo vršil izlet na perutninsko farmo graščine Lesno brdo pri Drenovem griču. Izletniki se odpeljejo ob 13. uri 25 minut z vrhniškim vlakom do postaje Drenov grič. Proti večeru povratek z vlakom ali z avtobusi. Železniška vožnja stane 14 Din na obe strani. Občinstvo je vabljeno k obema prireditvama.

— **Iz Prihodni koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske** bo v ponedeljek 14. aprila. Kakor že javljeno, se bo izvajala ta večer Stokerjeva simfonična skladba »Balkanofonija« za veliki orkester in Vypalekova kantata za sol, zbor in orkester »O poslednjih rečeh človeka«. Koncert bo dirigiral ravnatelj Polič.

— **Iz »Emden«.** Danes, na dan kulturnega filma, predvaja ZKD v kinu Ideal pri občinskih predstavah ob 4. pol 6., pol 8. in 9. izredno zanimiv film o križarki »Emden«. V velenapetih prizorih gledamo lumske črne moštva in obupno borbo oklopnice do konca njene propasti. Ta film si morajo danes ogledati vsi, zlasti pa še mladina in dištvo. Ponovi se isti spored še jutri ob pol 3. popoldne istotako v kinu Ideal. Cene stopnicam od 2 Din naprej za sedež.

— **Iz Dišajski sestanki Francoskega inštituta** bo v nedeljo 30. t. m. ob 17. v Narodnem domu. Pridite polnoštevilno!

— **Iz Nesreča pri delu.** Mizarški vajenec Fridolin Čač iz Ljubljane je v delavnici tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Prepehali so ga v bolnico.

Iz Celja

— **c Sokolsko društvo v Celju** pripravlja mladinsko akademijo, ki se bo vršila v soboto dne 5. in v nedeljo 6. aprila v mestnem gledališču. Pri tej akademiji nastopajo samo mladinski oddelki v 15 raznih točkah. Program, ki se še bojavil, bo pri obeh akademijah različen.

— **c Tenis — sekcija SK Celje,** poziva vse one, ki nameravajo letos gojiti ta sport, najkasneje do 31. marca sporoče svoje želje glede razdelitve urnika g. Kopačarju v trgovini Fischer na Kratja Petre cesti. Dišajski in dišajke imajo iste ugodnosti kakor lani.

— **c Izgubljena ura.** Celjski policiji je prijavil Anton Blažina iz Maribora, da je v nedeljo izgubil v vlaku med Mariborom in Celjem svojo srebrno dvopokrovno uro z double — zlato veržico v skupni vrednosti 750 Din.

— **c Usnjata listnica je bila najdena** pred dnevi na celjskem kolodvoru. V listnici ni bilo denarja, pač pa zdravniški recept na ime Jožefa Cerarjeve. Listnica naj se zgleda na celjski policiji.

Radioprogram

Sobota, 29. marca.

12.30: Reproducira glasba (Mešan program). — 13: Časovna napoved, borza, reproducira glasba. — 14: Današnji dnevniki. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18: Propagandno predavanje o Dalmaciji v slovenščini in nemščini sestavi g. ravnatelj Pintar, v češčini govor gosp. Novak. — 18.30: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. — 19: Delavska ura. — 20: Prenos iz Beograda. — 22: Časovna napoved in poročila, lahka glasba. — 23: Napoved programa za naslednji dan.

Filozofija očenaša

Iz Jugoslovanske knjigarnice smo prejeli: France Veber: Filozofija, Načelni nauk o človeku in njegovem mestu v stvarstvu. Ljubljana 1930. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 217. Cena Din 48. vezan izvod Din 60. To delo imenuje profesor Veber sam: svoj »Novi uvod v filozofijo«. Dr. Veber je napisal že leta 1921. »Uvod v filozofijo, toda kdor pozna tudi uvod in bo čital sedanjega, ta se bo začudil, kakšen razvoj se je izvršil v Veberovem filozofskem mišljenju v tej dobi. Vprašanja, ki jih je sam, kakor pravi, le umetno ali nasilno »rešil«, se odkrivajo tu v novi luči in dobivajo novo rešitev. V tem uvodu se odkriva trojica vesoljstva: Prirodno, človečanstvo, božanstvo. Prof. Veber izhaja od človeka (filozofija mu je edina osrednja človeška veda), a iz notranje narave človeka samega in iz analize njegovih doživljajev se mu odpira pogled v vesoljstvo: pod njim so reči, ki jih se ob njih veselje in žalosti in jih nikdar resnično ne ljubi, človek je oseba, ki jo je mogoče ljubiti ali sovražiti, spoštovati ali zanemariti, nad njim je edinstveno bitje, absolutna oseba, ki jo tudi edino more človek hasiološko, svetostno vrednotiti z molitvijo in češenjem. Vesoljstvo pod človekom, neživo, živo in animirano, po Veberovem mnenju nima prave podstatnosti (substancialnosti) v ožjem pomenu. V človeku je duh, ki je prava, samodejavna in svobodna substanca, toda, ker je tudi še tupa, zato je le relativna, »okrnjena«. Nad nižjim stvarstvom in človekom je absolutna substanca Bog, in le po njem ima vse drugo vesoljstvo zmisel. To pokrnjevanje vesoljstva pomeni v Veberovi filozofiji vsakako prevrat in sam je začuden, kako se ta filozofija sklada z »Očenašem«, to »klasično molitvijo« in »ščasnava«. V zmislu svoje filozofije podaja s prelepo analizo »Očenaša«. Naj misli kdo, karkoli, na vsak način bo moral vsakdo, ki je doslej z zanimanjem spremljal Veberovo znanstveno delo, zavzeti svoje stališče tudi ob tem delu in prav posebno ob tem delu, ki se ob njem ločujeta dva svetova.

Pri očenašu se modrost začne in konča. Šteer pa brez samore in kompotarja.

La izpeko
izborna!

KUNEROL

100% ČISTA MAST IZ KOKOSOVH OREHOV

Milijonske investicije za mestni vodovod

Treba bo izkopati nove vodnjake in zgraditi moderne črpalne naprave — Kako preskrbeti Ljubljano z vodo izpod Kamniških planin

Preden so začeli graditi ljubljanski mestni vodovod, so preiskali vse studen-

ce v okolišu 20 km okrog Ljubljane. Prvotno so bili določeni za vodovod znani bistri studenci pod vasjo Skaručna za Šmarno goro. Ker pa bi bilo od Skaručne do Ljubljane premalo padca, torej premalo pritiska za vodovod v mestu, so bili projektirani na ljubljanskem polju globoki rezervarji, v katere bi napeljavali vodo iz Skaručne po ceveh pod savsko strugo. Iz teh rezervarjev naj bi se bila voda črpala v vodohram na tivolskem hribu in v mesto. Pozneje je znani strokovnjak v vodovodnih napravah, štajerski rojak inž. Oskar Smrekar opozoril in dokazal, da ravno tista voda, ki prihaja delno na dan pod Skaručno, pronicata se naprej pod gruško pod savsko strugo ter pod ljubljanskim poljem proti najglobljejši zarezi ljubljanske ravnice, t. j. proti Ljubljani. Ta talna voda se v podobni bistrih studencih izliva v Ljubljano, odtod imena tamonjih krajev »Studenec« in nemški »Kaltenbrunn«.

Vpoštovajoč te okoliščine je izdelal inž. Smrekar načrt za ljubljanski vodovod in ga predložil občinskemu svetu l. 1888. v odobritev. Načrt je bil sprejet in zgradba je bila izročena inž. Smrekarju v izvršitev.

V letih 1889. do 1890. so bili izkopani vodnjaki v Klečah. Tam so zgradili tudi vodarno z eno samo črpalko za dnevni 45.000 hl vode. Na tivolskem hribu so postavili vodohram za 31.000 hl vsebine in ga zvezali po ceveh 325 mm svetlobe s črpalkami v Klečah. Iz te glavne cevi je potem razporedno razdelilno vodovodno omrežje po mestu.

L. 1890. na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. junija je bil mestni vodovod slavnostno odprt.

Vodovod je imel zlasti pri projektiranju in tudi še pri otvoritvi med Ljubljaničani veliko nasprotnikov. Vendar so tudi ti nasprotniki kmalu uvideli, kaka dobrota je vodovod za Ljubljano in so si pridno napeljavali vodo v svoje hiše. Tako je že po dveh letih prišel čas, da je bilo treba postaviti še eno veliko črpalko, kot je bila prvotna.

Po potvori l. 1895. se je začela Ljubljana modernizirati. Nastale so nove, velike, moderne stavbe z vsem komfortom, zlasti kar se tiče vodovoda.

Mestna vodarna je postala zopet premajhna. Treba je bilo vodovodne naprave razširiti. Zopet je bil poklican izvedenec inž. Smrekar, ki je napravil načrte za potrebno razširjenje vodarne v Klečah. Po njegovih načrtih so izkopali poleg obstoječe strojne še en vodnjak (peti po številu) v takem obsegu, da more sprejeti zopet dve novi črpalke.

Razširilo se je tudi poslopje za kotle in parne stroje. Vzidal se je nov (četrti) parni kotel in nov parni stroj s črpalko za dnevni 90.000 hl vode.

Od vodarne se je položila še ena nova glavna cev (400 mm) po Vodovodni cesti in ob kamniški železnici skozi Spodnjo Sisko ter po Celovski in Bleiweisovi cesti in po Cesti na Rožnik v rezervar na tivolskem hribu. Te naprave so zadoščale za celo desetletje.

Po vojni, ko so se priklopile na mestni vodovod sosednje občine Spodnja in Zgornja Siska, Ježica in Moste, je poraba vode tako narasla, da je postalo novo povečanje vodovodnih naprav zelo pereče vprašanje.

Konec l. 1927. je bil pri tovarni Andritz naročen četrti parni stroj enake jakosti in konstrukcije kakor obstoječi stroj v novem vodnjaku, ki je bil že prvotno urejen za dva enaka stroja in za enake črpalke. V kotlišču se je postavil nov moderni vodopelni kotel z mehanično kurilvijo za drobni premog.

Te nove naprave so prišle v obrat lani meseca februarja in delujejo brezhibno.

Mestna vodarna je sedaj preskrbljena s panimi stroji in črpalkami za nekaj let. Ker razpolaga s štirimi črpalnimi agregati, od katerih črpata stara dva agregata po 45.000 hl vode na dan, nova dva pa po 90.000 hl, črpa lahko dnevno 270.000 hl vode.

Največja dnevna poraba vode je lani dosegla 180.000 hl. Pri toliki porabi vode se je pokazalo, da sedanjih pet vodnjakov

ne bo več zadoščalo pri tako naraščajočih množinah črpane vode.

Treba bo izkopati nove vodnjake po načrtu, ki ga je izdelal inž. Smrekar že l. 1910. Ta načrt vsebuje popolnoma nov sistem zajemanja vode, prilagoden sicer prvotnemu sistemu in zvezan z obstoječimi črpalkami.

Pri tem novem sistemu bo že pri gradnji predvidevati tudi nove moderne črpalne naprave, ki bodo skoro gotovo turbotumpe z električnim pogonom. Za ta dela bodo s pomočjo specializovanih izdelani načrti in proračuni ter bodo predloženi občinskemu svetu v odobritev.

Pri tej priliki, ko bo treba investirati nekaj milijonov za nove vodnjake v Klečah, naj bi se ventiliralo tudi že vprašanje, kako in odkod bi se mogla preskrbeti Ljubljani voda z gravitacijskim vodovodom izpod Kamniških planin.

Uresničenje takega načrta pa bo prišlo v poštev šele tedaj če bodo stroški za črpanje vode iz vodnjakov tako visoki, da bodo presegali obresti in amortizacijo onega kapitala, ki ga bo treba izdati za napeljavno vodovoda izpod Kamniških planin tako, da bo voda tekla neposredno iz studencev v Ljubljano.

Zahvala Slovenskega prosvetnega društva v Zagrebu

Dne 14. t. m. je predstavilo Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu beli Ljubljani velikega hrvaškega pesnika Dragutina M. Momjanica. Podpisanimu odboru je izredna čast zahvaliti se za veličasten in tople sprejem, ki mu ga je priredilo mesto Ljubljana.

Zahvaljujemo se članom častnega odbora gg. ing. Dušanu Snecu, banu dravske banovine, prevzvišenemu knezoškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, divizijskemu generalu Savi Tripkoviču, mestnemu županu dr. Dinku Pucu, rektorju univerze dr. Metodu Dolencu, pesniku Otonu Zupančiču in pisatelju Franu Finžgarju, ki so na tako viden način izkazali spoštovanje našemu slavljencu.

Posebno zahvalo smo dolžni g. banu inž. Snecu in g. podbanu dr. Otmaru Pirkmayerju za častni dar dravske banovine, g. županu dr. Dinku Pucu in njegovemu zastopniku g. magistratnemu direktorju dr. Milutinu Zarniku za prisrčen sprejem in v tako odlični meri izkazano gostoljubnost mesta Ljubljane, vsem cenjenim damam, komandantu mesta g. generalu Popoviču ter vsem odličnim predstavnikom javnih, znanstvenih, literarnih, glasbenih in gosp. darskih ustanov.

Za sijajno uspešno akademijo v čast slavljencu smo dolžni največje zahvalo g. Otonu Zupančiču, kot pesniku za njegov globoko zasnovani govor, kot intendantu za ljubeznivo naklonjenost in požrtvovalnost, posebej še njegovim odličnim sodelavcem g. ravnatelju Mahkoti in g. ravnatelju Mirku Poliču, članom ljubljanskega gledališča gospod Majdičevi, Šaričevi, Staglerjevi in gg. Betetu, Gostiču, Primožiču, Lipovšku, zboru Glasbene Matice, opernemu orkestru za umetniško interpretacijo Domjaniceve lepe besede, g. ravnatelj ženske mestne gimnazije Antonu Jugu in gojenkam za dobro zasnovano alegorično sliko, ki je segla pesniku do srca. Zahvaljujemo se vsem ljubljanskim in zagrebškimi časopisom, ki so tako veliko pažnjo posvetili pesniku in uglednemu ljubljanskemu Pensklubu za veliko pozornost, ki jo je posvetil svojemu dragemu gostu.

V Zagrebu, dne 22. marca 1930

Odbor.

Edgar Wallace:

Vrata izdajalcev

Roman

— Saj ni mnogo, je odgovoril Graham in se nervozno zasmeljal. — Zagledal sem jo šele, ko sem čakal na avtobus, toda prepričan sem, da me je iskala ves večer.

Znova sta oba dolgo molčala. — Rad bi vedel, kaj neki ve, — je zagodnjel Trayne. — Ali ni bila »Pri treh mornarjih«?

Graham je odikmal z glavo. — Spoznal bi jo na prvi pogled. Najbrž me je izsledila šele potem, ko sva se s kapitanom razšla. Ko sva govorila, ni bilo na cesti žive duše.

— Hm. — Trayne ni bil prepričan. — Ta debeluhasta ženska ima povsod svoj nos. Ne rečem dvakrat, da vas ni opazovala ves čas na poti iz Cobhama. Kaj pravite o Eliju?

— O kapitanu? Lep baš ni.

— Ne mislim njegove zunanosti. Ali mislite, da bi se dal porabiti za naš narč? Jaz ga poznam kot človeka, ki bi prodal tudi lastnega sina. Delal je že večkrat zame, toda tako važne naloge še ni imel, kakor zdaj. Samo na nekaj bi vas opozoril: pod nobenim pogojem ne sme zvedeti, kaj peljete v Indijo, sicer nikoli ne stopite na indijska tla. Varni boste samo, dokler bo mislil, da peljete kokain.

— Kaj mislite, da je tako nevaren? Trayne je zmajal z glavo. — Ni nevarno, dokler stoji njegova ladja na Temzi. Mož zatrjuje, da ima na ladji radio postajo, pa sem se prepričal, da ima le ničvreden aparat, katerega je kupil, ko ga je najela neka angleška trgovska družba, da izpolni odredbo trgovske zbornice. Ko pošljete svojo prtljago na ladjo, skrijte v njo nekaj revolverjev in primerno število nabojev. Rabil jih boste.

— Ali ve, da ste udeleženi pri tem naklepu? — je vprašal Graham radovedno in bil je presenečen, ko mu je odločno odgovoril: »Ne«.

— Kapitan misli, da se vse to dela brez moje vednosti. Mož je surovina, toda vrsta njegove surovosti vam ne bo delala preglavic. — In kakšna je ta vrsta?

— Njegova slaba stran so — ženske, je odgovoril Trayne. — Moral je že trikrat pred sodišče in v Truro je imel čudovito srečo, da je ušel posledicam ljubavne pustolovščine z nekim dekletom. Gotovo mislite, da to ni mogoče. Eli pa misli, da je izredno lep in da ga vsi občudujejo. Ta domišljavost je prav za prav izraz njegove bolezni. Njegova sinova sta pa še slabša, ker starega v domišljavosti podpirata. Denar pomeni zanj mnogo, toda njegov malik je vedno ženska. K sreči v ne boste imeli sitnosti, ker je sklenil z menoj odnosno z mojim tajnikom pogodbo, da ženska ne prestopi mostička njegove ladje. Globoko sem moral poseči v žep, da sem ga pripravil do tega.

O Ollorbyjevi ni več govoril in kmalu sta se na Gower Streetu z Grahamom ločila. Dasi je bilo že zelo pozno, ko se je vrnil domov, vendar ga je vrtnar čakal in na pragu ga je sprejel z vprašanjem:

— Ali ste pričakovali, da vam bo nekdo ob enajstih telefoniral?

— Jaz? — se je začudil Hallowell. — Ne! Zakaj vprašate?

— Ste pričakovali vesti od svoje žene?

— Ne. Saj je skoro neverjetno, da bi mi telefonirala žena. Sicer pa sploh ne ve, katero številko ima telefon v villi.

— Nekdo pa ve za številko, — je menil vrtnar. — Ob pol enajstih je vam telefonirala neka ženska. Ko sem ji povedal, da vas ni doma, je vprašala, kdaj se vrnete.

— In kaj ste odgovorili?

— Dejal sem, da sploh ne vem, o kom govori. Ni mi hotela povedati kdo je, pač me je pa prosila, naj vam nekaj sporočim. Zabeležil sem si na listek.

Graham je stopil za njim v knjižnico in našel na pisalni mizi listek, na katerem je bilo z okorno roko napisano:

Pod solncem ni tako varne blazine kakor je soba št. 79. oddelek B.

Graham je postal mrtvaško blede. Soba št. 79 v oddelku B mu je bila dodeljena v dartmoorski kaznilnici, v tem strašnem peklu.

XI.

Princ iz Kishlastana ni znal samo gostiti družbe z vulgarno bahavostjo in razkošjem, temveč prirejal tudi obede, ki so se odlikovali po finem okusu.

Princ je mislil eleganten frak in od drugih gospodov se je razlikoval samo po bronasti barvi in belem turbanu, ovitem okrog glave. Vstopil je v krasno jedilnico in se ozrl po pogrnjeni mizi.

Colley Warrinton je prišel pred drugimi gosti in zadovoljno je prebiral jedilni list.

— To se bo polkovnik mastil, — je dejal in pokazal s prstom na skrbno sestavljeni jedilni list, ki je obetal prvotno pojedino.

Princ je našel tenke ustnice.

— Kar se mene tiče, bo obed strašno dolgočasen. Prepričan sem, da bi bili lahko pregovorili gospodično Joynerjevo, da bi vabilo sprejela, če bi se bili malo potrudili. — je dejal princ očitačo.

— Motite se, Exellencia. — je dejal Colley smeje. — Bilo bi netaktilno povabiti jo. Nedvomno bi bila povabila odklonila, a to bi oviralo najine posle.

— Torej ji niti pisali niste! — je vzkliznil Rikisivi ogorčeno. — Torej ste jo pustili v domnevi, da se sramujemo neprevdnosti z nakitom in da nimamo poguma sestati se z njo! Jaz jo pa hočem imeti tu, ona mora biti na obedu. Potrebujem jo. Ves nesrečen sem, če je ne vidim. Če bi ji bili pisali.

— Saj sem ji pisal, — je dejal Colley, toda princ ga še pogledal ni, kajti tisti hip ga je zanimala samo pogrnjena miza.

— Pisal sem ji, da prirejate skromno gostijo in da pride tudi Hallowellov polkovnik. Toda zdi se mi, da ne bo.

— Tisoč hudičev! — je zarental princ. — Tepec, zakaj ste ji pa to povedali?

— Ker sem jo hotel prepričati, kako plemenito skrbite za njeno dobro ime. Omenil sem, da pride tudi Diana in da se mi zdi, da bi se nerada sestala z njo.

— Saj ni bilo treba vabiti Diane! — je zakričal Riki.

— Seveda je ni bilo treba, — je dejal Colley flegmatično. — Toda s tem sem dosegel vsaj toliko, da bo morala gospodična Joynerjeva odgovoriti, da ne sprejme vabila ne glede na to, če Diana pride ali ne, ali pa bo morala sprejeti vabilo na prihodnjo pojedino.

— A kdaj jo hočete povabiti?

Princ iz Kishlastana se ni več tako jezil.

Velik planet za Neptunom

Novi planet je zvezda 15 velikosti in je oddaljen od solca 16 krat toliko kakor naša zemlja

Pred dobrim tednom je presenetila ves svet vest o odkritju novega planeta. Vest je prihajala sicer iz Amerike, vendar je pa bila docela verodostojna, kajti novi planet so zvezdoslovci opazovali že sedem tednov in šele, ko se je pokazalo, da je njegova pot res za Neptunovo potjo, so o odkritju obvestili svet. Odkritje novega planeta je astronomični dogodek prve vrste. Prva vest je izvirala od znanega ameriškega zvezdoslovca Shapleya z Lowellovega observatorija in namenjena je bila angleški »Royal Astronomical Society«.

Ne gre za neznan planet, kakršnih poznajo zvezdoslovci že nad 1000 v prostoru med Marsom in Jupitrom in katere love v daljnogledu že od l. 1800. Gre za deveti planet, ki je oddaljen od Neptuna okrog 5000 milijonov kilometrov in plove na eteričnih krilih gravitacije po vsej miri. Solca nima, kakor njegovi srečnejši tovariši, kajti zanj je solnce samo velika zvezda. Na novem planetu greje solnce približno 3600 krat manj, nego na naši zemlji, kajti od solca je oddaljen okrog 900 milijonov kilometrov ali 60 krat toliko, kakor naša zemlja. Ti podatki so seveda samo približni, izračunani po Titius-Bodeovi formuli, ki se je v strukturi našega planetarnega sistema dokaj dobro obnesla.

Novi planet, ki še nima imena, je zvezda 15. velikosti in stoji zdaj blizu zvezde delta v sozvezdju Dvojčkov. Po absolutni velikosti je nad zemljo in Uranom, kajti njegov premer znaša okrog 30.000 km (premer naše zemlje znaša 12.756, Urana pa 49.700 kilometrov). Njegova pot se ujema z izračunano potjo. Odkritje novega planeta je pravi triumf matematike. Tu se je po-

novil primer z odkritjem Neptuna. Njegovo pot sta izračunala vsak zase francoski zvezdoslovec Le Verrier in angleški zvezdoslovec Adams. Po Le Verrierovih računih je prvi opazil Neptuna berlinski zvezdoslovec Galle 23. septembra 1846. Neptunova pot je bila izračunana na temelju nepravilnosti v motenju v Uranovi poti v primeri s potjo, ki so jo izračunali zvezdoslovci. In tako je tudi ameriški zvezdoslovec Percival Lowell na podlagi perturbacij poti Neptuna in komet izračunal, da mora biti za Neptunom najmanj še en planet. Ustanovil je tudi poseben fond za one, ki bodo ta planet iskali. Do istega zaključka je prišel tudi slavni Le Verrier, za njim pa Pickering in popularni astronom Flammarion. In res so našli nov planet na enem obeh krajev, katere je bil izračunal že Lowell.

Odkritje novega planeta ima pa še drugo zanimivo ozadje. Lani v juniju je bil namreč objavljen v znani angleški reviji »Nature« naslednji poziv:

»Zvezdoslovci, ki imajo izborne daljnogledne, se pozivajo k ogledu nebesne krajine pod kotom 15°9' in južno deklinacijo 17°38'. Tam opazijo zanep-tunski planet«.

Avtor tega poziva je ostal neznan in zdaj ga bodo iskali enako nestrpno, kakor so iskali planet. Nastane vprašanje, ali morejo biti v našem planetarnem sistemu še drugi planeti. Prostor je nedvomno dovolj, kajti najbližja znana stalnica Proxima Centauri je oddaljena od solca 36 bilijonov kilometrov ali približno 4000 krat toliko, kakor pred tedni odkrit planet tako, da rabi svetloba od nje do naše zemlje skoro 4 leta, dočim rabi s solca do novega planeta samo 8 ur.

Kam vodi skopost

Iz New Yorka poročajo, da je umrla te dni v nekem sanatoriju stara vdova železniškega magnata Flagera. Zapustila je ogromno premoženje, ki znaša v naši valuti okrog 900 milijonov Din. Kljub neizmernemu bogastvu je umrla milijonarjeva vdova kot prava beračica.

Vse svoje življenje je skoparila in se tresla v strahu, da pride ob svoje bogastvo. Skoparila je pri vsakem centu, kruh je kupovala vedno star, ker je bil nekoliko cenejši. Zadnja leta je bila že tako skopa, da si ni nikoli privoščila poštenega obeda ali večerje. Ker je sistematično stradala, je njen organizem oslabil in to je bil tudi celoma vzrok njene smrti.

Polarna zvezda ni stalna

Polarna zvezda je stalnica, ki je veljala dolga stoletja za simbol stalnosti in je bila mornarjem že od nekdaj vodnica. In vendar niti ta zvezda ni stalna, temveč se počasi premika. Premika se tako počasi, da eno človeško pokolenje sploh ne opazi, da se je premaknila. Pač pa so astronomi že izračunali, kdaj neha biti polarna zvez-

da po svojem lesku in neznatni razdalji od tečaja »kraljica severa«.

Leta 2101. torej čez 172 let, bo razdalja med polarno zvezdo in tečajem najmanjša. Potem se začne polarna zvezda odmikati od tečaja tako, da čez nekaj stoletij sploh ne bo več polarna zvezda. Njeno vlogo prevzamejo postopno druge stalnice. Okrog leta 14.000 bo polarna zvezda Vega v sozvezdju Lire. Seveda nas pa prav malo zanima, kaj bo čez 12.000 let.

Modernizacija cerkve

Cerkve in njene ustanove so že po svoji naravi, še bolj pa po svojih ciljih skrajno konzervativne tako, da je potreben močan pritisk modernega napredka, da se vsaj nekoliko otresejo okostenosti in zastarelih predsodkov. Velik napredek moderne tehnike se pa ni ustavil niti pred cerkvami, čeprav na tem polju še ni dosegel posebno velikih uspehov, vsaj v katoliških cerkvah ne.

Prvi tehnični uspehi je bil dosežen v cerkvah z napeljavo električne razsvetljave. Rimska cerkev pa dovoljuje električno razsvetljavo samo po cerkvi, nikakor pa ne na oltarju, kjer morajo goreti sveče. Tudi radio je postal cerkveno hierarhijo pred nove probleme. Po dosedanjih običajih se masa ne sme prenašati po radiu, kar

se pa tiče pridige, ima duhovščina proste roke. Zanimive tehnične novosti so uvedli v cerkvi Sv. Trojice v Parizu in v cerkvi v Lisieuxu. V teh cerkvah je pritrjen na steno avtomat z napisom: »Vržite v puščico en frank in takoj bo podoba Matere božje razsvetljena. Mnogi duhovniki pa tudi o tej novosti nočejo ničesar slišati in čakajo, kaj poreče Rim.

Afera madžarskega barona

Madžarski veleposestnik grof Tomas Esterhazy je predložil budimpeštanski policiji menico, glasečo se na 100.000 pengő, češ da je njegov podpis na nji ponarejen. Policija je takoj uvedla preiskavo in preiskovalni sodnik je dal v sredo na zahtevo državnega pravdnika aretirati prijatelja grofa Esterhazyja barona Korana Watzdorfa zaradi sleparije. Watzdorf je strasten kokainist in morfinist. Zadnje čase se je s tem strupom telesno in duševno popolnoma ugonobil.

V budimpeštanskih nočnih lokalih je veljal baron Watzdorf za najelegantišega kavalirja in večkrat se je pripetilo, da je dal natakarijem več sto pengő napitnine. Odkar mu je pa Esterhazy odrekel denarno podporo, je začel delati dolgove, večinoma po hotelih in pri natakarijih, ki so ga tudi ovačili. Aretiran je bil v stanovanju pesalke, katero je podpiral. Izjavil je, da je podpis na menici originalen. Esterhazy je moral priznati, da je podpis res njegov, izjavil je pa, da je menico enkrat že izplačal, pa je ni zahteval nazaj, da bi jo uničil.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Vztrajen udnik.

— Zapišite si, da se ne ganem iz vašega stanovanja, dokler ne plačate dolga.

— Torej ni druge pomoči, kakor da prinesete sem svojo posteljo.

Dobra služkinja.

— Najbolj me veseli, da imam končno dobro služkinjo, ki je marljiva, poštena, varčna in snažna.

— Kako dolgo jo pa že imate?

— Drevo nastopi službo.

Mlada zakonca.

— Saj sem ti že rekel, dušica, da te nisem vzel zato, ker dobiš bogato doto. Denar nikomur ne primese sreče. Nasprotno, čim manj je denarja v hiši, tem večja je sreča.

— Ah, možiček, to je pa res imenitno! Torej bova zelo srečna. Prav kar sem namreč dobila brzojavko, da je papa napovedal konkurz.

Srečke drž. razr. loterije za IV. razred

Obnovite jih pravočasno. Zrebanje se bo vršilo dne 8. aprila in je časa za obnovo samo do 6. aprila. Torej pozor!

Zadružna hranilnica r. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Motorno kolo
A. J. S., model 1929, 500 ccm, O. H. V., s priklopo, 2 izpuha, športna tipa, elektr. razsvetljava, elektr. rog, hupa, tahometer, so-cinus-sedež, 2 rezervni sveči, 2 rezervni zračni cevi, kompl. spopolnjeno orodje, voženo samo 2500 km, proda dr. Trampuš, Kamnik. 1233

Tabelo z navodilom za kubikacijo

sodov, kadi, okroglega lesa itd., s poštno vred za 4 Din (tudi v znamenih) razpošilja A. Ahačič, Črnomelj. 1232

MODROCE

la afrik. močno blago Din 240.—, spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri

RUDOLF SEVER

Marijin trg 2

Zahtevajte vzorce! 29/T

Rdeče vino

letnik 1929 za Din 4.— belo vino letn. 1928 od Din 5.25 naprej pošilja Alojz Kraiz, vinogradnik, Ljutomer. 1158

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov in solnčnikov

ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvirajo

— točno in solidno —

Desettisoči

izkušeni strokovnjaki predelajo trajno dobro PALMA - podmetnike iz kavlca. Pred nekaj dnevi smo že poudarili na tem mestu, da izdelujejo PALMA - podmetnike vsako leto cele trume delavcev.

PALMA predelujejo pravi strokovnjaki radi in trajno. To je dejstvo, ki govori za kakovost PALMA - podmetnikov bolj kot vsako drugo priporočilo.

Ker so PALMA cenejši in trpežnejši kot nje in dajejo dobrodelno in elastično hojo, ki varuje teko in drage čevlje, naj bi vsakdo, ki še hoji na umjenih podmetnikih, vsaj enkrat poskusil nositi PALMA.

PALMA

Pogrebni zavod J. Gajšek.

Terezija Plečko roj. Svetek

posestnica na Kodeljevem št. 5

po dolgotrajnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajočo včeraj zvečer mirno v Gospodu zaspala.

Truplo drage pokojnice bo v soboto, dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne siovesno blagoslovljeno v hiši žalosti, Kodeljevo št. 5, od koder bo k šel sprevoz k D. M. v Polje, kjer bo položeno v lastno grobnico k večnemu počitku.

Ljubljana-Kodeljevo, dne 28. marca 1930.

Globoko žalostni soprog

MARTIN PLEČKO, posestnik in ostalo sorodstvo.